

STRATEGINEN SOPIMUS 2016, YMPÄRISTÖTOIMIALA

1.1 Kuvaus toiminnasta (kh)

Ympäristötoimiala tuottaa hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä kilpailukykyä ja kestävää kasvua edistävää ympäristöä suunnittelemalla, luvittamalla ja valvomalla.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan tehtäväalueena on viihtyisän, toimivan, terveellisen ja turvallisen elinympäristön edistämiseksi ja säilymiseksi järjestää rakennetun ja luonnonmukaisen ympäristön suunnittelu sekä ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto kestävän kehityksen edellyttämällä tavalla.

Lautakunnan tulee huolehtia kaupungin rakenteellisesta ja kaupunkikuvallisesta kehittämisestä tuottamalla hyvää yhdyskuntarakennetta sekä kaavoitettua maata eri toimintojen tarpeisiin sekä huolehtia liikennejärjestelmän kehittämisestä ja kaupungin ympäristönsuojelua koskevien asiakirjojen valmistelusta ja niiden toteutumisen seurannasta.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta toimii monien eri lakien tarkoittamana viranomaisena, mm. maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana kaavoitusviranomaisena, maa-aineslain tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena, ympäristönsuojelulain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, terveydensuojelulain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, lääkelaisissa tarkoitettuna kunnan viranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain, eläinlääkintähuoltolain ja kuluttajaturvallisuuslain tarkoittamana valvontaviranomaisena.

Rakennuslautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena ja huolehtii rakentamisen ohjauksen, neuvonnan ja valvonnan järjestämisestä Turun kaupungin alueella sekä toimii kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:n mukaisena kunnan valvontaviranomaisena.

Rakennusvalvonta edistää vetovoimaisen, virikkeellisen ja turvallisen rakennetun ympäristön kehittymistä Turussa asuville ja toimiville neuvomalla, ohjaamalla, lupia myöntämällä ja valvomalla yhteistyötä ja kestävää kehitystä edistäen. Rakennusvalvonta toimii asiakaslähtöisesti siten, että Turun asukkaiden ja yritysten on mahdollista rakentaa laadukkaita ja kestäviä rakennuksia sekä viihtyisää, vetovoimaista ja kestävän kehityksen mukaista asuin ja elinympäristöä.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii joukkoliikennelain tarkoittamana seudullisena joukkoliikenneviranomaisena kuuden kunnan alueella ohjaten ja valvoen koko joukkoliikenteen suunnittelua ja toteutusta siten, että joukkoliikenteen palvelutaso on liikennetarpeen mukainen ja että palvelu toteutuu asianmukaisesti yhteistoimintasopimuksen mukaisten kuntien muodostamalla alueella.

Turun seudun joukkoliikennetoimisto suunnittelee joukkoliikenteen reitit ja aikataulut kuntien palvelutasotavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii mm. markkinoinnista, lipunmyynnistä, tarkastustoiminnasta, liikenteen kilpailuttamisesta, laskutuksesta ja joukkoliikenteen kuntakohtaisesta kirjanpidosta.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toimii kuntalain mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain mukaisena seudullisena jätehuoltoviranomaisena 17 kunnan alueella.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kh)

Väestön ikääntyminen ja keskittyminen kasvualueille, perinteinen valmistava teollisuus siirtyä entistä enemmän luonnonvarojen kestävä käyttöä korostavaan palvelutalouteen ja ilmastomuutoksen myötä energiatehokkuuden ja uusiutuvien energiaratkaisujen lisääminen kaupunki-infrastruktuurin rakentamisessa on entistäkin tärkeämpää.

Lainsäädäntömuutoksia

Lainsäädännössä on tapahtunut ja tapahtumassa vähäisiä tarkistuksia (maankäyttö- ja rakennuslaki, vesihuoltolaki, luonnonsuojelulaki, ympäristönsuojelulaki, maa-aineslaki, maastoliikennelaki).

Merkittävimmät muutokset liittyvät hulevesien hallintaan, joita koskevat säännöksiä on lisätty maankäyttö- ja rakennuslakiin (uusi luku 13 a). Muutokset ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Säännös korostaa hulevesien hallinnan suunnitelmallisuutta. Tämä edellyttää hulevesiasiantuntijuuden kehittämistä erityisesti ympäristötoimialalla sekä toimialojen välisten vastuiden määrittelyä johtosääntömuutoksin.

Ympäristöterveydenhuoltoa koskevassa lainsäädännössä on tapahtumassa myös merkittäviä muutoksia koskien esim. seuraavia lakeja: elintarvikelaki, terveydensuojelulaki, kuluttajaturvallisuuslaki, tupakkalaki.

Rakennusvalvonnan seudullistaminen

Kuntien rakennusvalvonnan asiantuntemusta ja yhtenäistä toimintatapaa vahvistetaan kokoamalla rakennusvalvonta isommiksi yksiköiksi. Ympäristöministeriön asettama työryhmä on selvittänyt rakennusvalvonnan suuremmiksi yksiköiksi kokoamisen vaihtoehtoja (mm. isäntäkunta-, yhteistoiminta- ja yksityistämismallia) sekä uudistuksen vaikutuksia mm. kuntien muuhun toimintaan, muuhun viranomaisyhteistyöhön, kuntatalouteen sekä tarvittaviin resursseihin ja asiantuntemukseen. Selvityksessä käsitellään yksiköiden muodostumista sekä vapaaehtoisen yhteistyön pohjalta että velvoittavan lainsäädännön pohjalta.

Ympäristöministeriön asettaman työryhmän selvitys on ollut kommentoilla keväällä 2015. Rakennusvalvontojen uudistus on tarkoitus toteuttaa vuoden 2016 aikana. Uudet rakennusvalvontayksiköt aloittaisivat toimintansa vuoden 2017 aikana. Toiminta katettaisiin tuolloin täysimääräisesti lupamaksuilla. Uudistus tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet modernisoida rakennusvalvonnan toimintaa muun muassa sähköisten menetelmien avulla. Samassa yhteydessä on tilaisuus myös luoda toimiva sanktiojärjestelmä säännösten noudattamisen tueksi.

Ympäristöterveydenhuollon valtiollistaminen

Ympäristöterveydenhuollon tai sen joidenkin osa-alueiden valtiollistamisesta on aloitettu keväällä 2015 esiselvitys, jonka on tarkoitus valmistua vuoden 2015 syyskuun loppuun mennessä. Esiselvityksen tavoitteena on arvioida valtiollistamiseen liittyviä vaikutuksia ja määrittää niitä kysymyksiä, joita tulisi ratkaista varsinaisessa selvitysvaiheessa, ennen mahdolliseen organisaatiomuutokseen ryhtymistä.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Turun seudun jätehuolto Oy:n ja Rouskis Oy:n kunnat allekirjoittivat yhdistymissopimuksen kesäkuussa 2014, jonka mukaisesti Rouskis Oy päätettiin sulauttaa TSJ Oy:öön. Lounais-Suomen jätehuolto Oy aloitti toimintansa 31.8.2015.

Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n toiminta-alueita vastaava jätelain 23 §:n tarkoittama, yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen toimielin perustettiin hoitamaan jätehuoltoviranomaisen tehtäviä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Turun seudun jätehuoltolautakunnan toiminta-alueeseen liittyivät Rouskis Oy:n omistajakunnat Kemiönsaari, Paimio, Sauvo ja Salo. Turun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 15.6.2015 Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan perustamista koskevan sopimuksen sekä lautakunnan johtosäännön. Myös muut yhteistoiminta-alueen kunnat ovat hyväksyneet sopimuksen ja sopimus on allekirjoitettu 21.8.2015. Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta on aloittanut toimintansa 1.9.2015.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Vuonna 2016 tulee viimeistään linjattavaksi FÖLI -alueen mahdollinen laajeneminen. Vuonna 2016 alkaa myös ELY -keskuksen kanssa yhteishankintoina toteutettavat linjastokokonaisuudet Paimioon ja mahdollisesti myös Paraisille ja Mynämäelle. Matkahuollon seutulippu poistuu ja tilalle tulee Waltti -tuotteisiin perustuvat ratkaisut.

Toimintaympäristössä korostuu mobiili- ja digitaalisten palvelujen, reaaliaikaisen tiedon, avointen rajapintojen ja ympäristöä säästävien teknisten ratkaisujen (esim. sähköbussit) merkitys.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Strategiasta sekä maankäytön suunnittelua säätelevästä maankäyttö- ja rakennuslaista toimialalle ja lautakunnille johdetut tavoitteet pannaan talousarviokausittain täytäntöön strategisella sopimuksella, johon sisältyvät seuraavat strategiset painopisteet:

1.3.1 Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Yrittävä ja osaava kaupunki (Kilpailukyky ja kestävä kasvu)

Turun alueen kilpailukykyä ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla (3.1.1)

- Kampus tiedepuisto, Blue Industry Park

Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja (3.1.3)

- Lentoliikennettä ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskenttänä kehitetään matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvattamiseksi. Käynnistetään nykyaikaisen matkakeskuksen rakentaminen.
- Valmistellaan LogiCity, Blue Industry Park ja Matkakeskus -hankkeiden kaavat ja hankkeiden toteuttamista edellyttävät toteutussuunnitelmat sopimusten ja ohjelmien mukaisesti.

Turkua kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina (3.1.5)

- Valmistellaan matkailua, kongressi- ja tapahtumatoimintaa edistäviä asemakaavoja ja niiden toteuttamista edellyttävät yleisten alueiden toteutussuunnitelmat sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan (3.1.6)

- Uusien ja laajennettavien opintohojien toteuttamista ja opiskelija-asumisen lisäämistä edellyttävät asemakaavat ja yleisten alueiden toteutussuunnitelmat valmistellaan sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Vaikuttava ja uudistuva kaupunki (Kilpailukyky ja kestävä kasvu)

Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita (3.2.1)

- Kokeillaan rohkeasti uusia palvelumalleja ja uusia toimintatapoja yhdessä kumppanien kanssa. Joustavoitetaan kaavoitusta hyödyntäen kumppanien ja ulkoisten asiantuntijuutta ja resursseja nykyistä laajemmin.

Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä (3.2.2)

- Tuloksellisuutta ja mitattavia tavoitteita korostetaan kaikessa toiminnassa.
- Hyvällä johtamisella varmistetaan, että keskitytään niihin asioihin, jotka ovat tärkeimpiä sovitun lopputuloksen saavuttamiseksi
- Maankäytön hankkeet ohjelmoidaan, toteutetaan ja seurataan yhteisesti toimialarajat ylittäen
- Maankäytön yhteinen toimintamalli otetaan vaiheittain käyttöön.

Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä (3.2.3)

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.

Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla (3.2.4)

- Maankäytön hankkeiden etenemisen seurantaan otetaan käyttöön yhteinen toimialarajat ylittävä työväline.
- Kaavavarannon kehittymistä seurataan systemaattisesti, jotta ajantasainen tieto on helposti saatavilla.

Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa (3.2.5)

- Konserniyhtiöiden maankäytön kehittämishankkeet toteutetaan kumppanuushankkeina sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti. Valmistellaan kumppanuushankkeiden toimintamalli

Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta (3.2.6)

- Varmistetaan toiminnan edellyttämät riittävät ja asiantuntevat paikkatieto- ja hallintopalvelut.

Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla työtapoja (3.2.7)

- Kaupungin kiinteistöomistuksia ja -hankintoja tarkastellaan kriittisesti, ja niitä ryhdytään johtamaan aiempaa suurempina kokonaisuuksina. Edistetään niiden kaupungin kiinteistöjen jalostusta tai myyntiä, joista kaupunki on päättänyt luopua, (Kiinteistöliikelaitoksen kiinteistöjalostuskohteet), valmistelemalla tarvittavat asemakaavat sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Rakentuva kaupunki ja ympäristö (Kilpailukyky ja kestävä kasvu)

Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina (3.3.1)

- Linnakaupungin, Kampus ja Tiedepuiston, Skanssin, LogiCityn ja Blue Industry Parkin aluekehityshankkeiden kehittämissuunnitelmat, osayleiskaavat ja asemakaavat sekä niitä palvelevat ja toteuttavat yleisten alueiden suunnitelmat valmistellaan sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä (3.3.2)

- Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin kärkihankkeista.
- Yleis- ja asemakaavoituksella sekä yleisten alueiden suunnittelulla edistetään keskustan kehittämistä. Yleiskaava 2029-työssä hyödynnetään käynnissä olevien keskusta-alueita koskevien erillisselvitysten tuloksia. Asemakaavat ja yleisten alueiden suunnitelmat valmistellaan vuorovaikutteisesti osallistaen.
- Keskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena kehitetään parantamalla korkeatasoisia julkisia kaupunkitiloja ja kävelypainotteisia alueita erityisesti jokirannassa, Kauppiaskadulla, Kauppahallin korttelissa ja Fortuna-korttelissa. Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoiseensa asuun. Ympärivuotista houkuttelevuutta edistetään katetuilla kauppakortteleilla ja helppokulkuisilla kortteleiden keskinäisillä yhteyksillä.
- Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn sekä pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.
- Keskustan toimintaedellytyksiä vahvistaa kantakaupunkia ympäröivä ja keskustaan tukeutuva uudistuvien alueiden kehä Linnanfältistä Itäharjulle.

Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla (3.3.3)

- Otetaan käyttöön yhteinen maankäytön toimintamalli, jossa korostetaan ja kehitetään kokonaisvaltaista projekti- ja työskentelytapaa.
- Hyödynnetään kumppanien asiantuntijuutta ja resursseja asemakaavojen valmistelussa. Toimintatavalla edistetään kaupungin ja kumppanien yhteistä tahtotilaa ja suunnitelmien toteutumista.

Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella (3.3.4)

- Kaupunkirakennetta eheytetään monipuolisesti asumistoiveisiin ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaten. Osayleiskaavoja ja asemakaavoja laatimalla varaudutaan monipuolisen tonttireservin kasvattamiseen, joka lisää joustoa infran toteutuksen ja tonttien luovutuksen ajoitukseen.
- Kaavoitus kohdennetaan osaksi nykyistä yhdyskuntarakennetta tai sen välittömään läheisyyteen. Palvelujen järjestämisen kustannustehokkuus paranee, kun voidaan tukeutua olemassa olevaan palveluverkkoon. Kunnallistekniikan investointien hyödyntäminen tehostuu, liikenteen päästöt vähenevät ja kaupunkilaisten aikaa säästyy liikkumisessa.
- Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan, sitä kehystävälle kaupunkiudistusalueille ja kohti merta. Tiivistävillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua.

Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille (3.3.5)

- Monipuoliset ja vetovoimaiset asumisvaihtoehdot ovat työpaikkojen rinnalla keskeinen kilpailukykytekijä houkutellessa osajia ja asukkaita kaupunkiin.
- Kaavavarantoa kasvatetaan laatimalla osayleiskaavoja ja asemakaavoja. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin omakotitonttien ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantotarvetta. Monipuolisen tonttireservin kasvattaminen lisää joustoa infran toteutuksen ja tonttien luovutuksen ajoitukseen.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040 (3.3.6)

- Monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön arvojen säilymistä tuetaan aktiivisesti ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin ja luontoa varjelevin tavoin.

Ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä (3.3.7)

Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista (3.3.8)

Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden läheisyyttä ja saavutettavuutta (3.3.9)

Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristön ja palvelukanavien suunnittelulla (3.3.10)

Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen (Hyvinvointi ja aktiivisuus)

Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä (2.1.1).

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti tulee alueiden käytön suunnittelussa (MRL 5 §) edistää mm. turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista.

Ympäristöterveydenhuollon tavoite on ihmisten ja eläinten terveyden suojeleminen elinympäristössä vaikuttavilta haitallisilta tekijöiltä.

Osaava ja oppiva kaupunkilainen (Hyvinvointi ja aktiivisuus)

Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla (2.2.1)

- Varmistetaan riittävät ja asiantuntevat resurssit toimintaympäristön muutostilanteessa. Maankäytön yhteisen toimintamallin ja kaavoitustaksan käyttöönotto edellyttää henkilöstöltä nykyistä enemmän projektin johtamistaitoja.

Alati kehittyvät ICT-järjestelmät edellyttävät jatkuvaa tietojärjestelmien osaamisen kehittämistä.

Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä (2.2.6)

- Valmistellaan uusien tilahankkeiden toteuttamisen ja käytöstä poistuvien kiinteistöjen kehittämisen edellyttämät asemakaavat ohjelmointiin perustuen.

Aktiivinen kaupunkilainen (Hyvinvointi ja aktiivisuus)

Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä (2.3.4)

- Ympäristötoimialan eri alojen asiantuntijat osallistuvat lähiöiden kehittämishankkeisiin ja yhteistyöverkostoihin. Kaupunkisuunnittelu valmistelee yhteistyössä muiden kanssa lähiöiden kehittämistä palvelevia yleissuunnitelmia, asemakaavoja ja yleisten alueiden suunnitelmia.

Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa (2.3.5)

- Yleiskaavat ja asemakaavat valmistellaan vuorovaikutteisesti MRL:n edellyttämällä tavalla. Osallisuutta lisätään osana Drive Turku ja digitaalisen kaavoitusprosessin kehittämishankkeita.

Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi (2.3.7)

- Asiakaspalvelulla tuetaan kulttuurin vapaan kentän toimintaedellytyksiä mm. keskustan elinvoimaisuuden lisäämiseksi.

1.3.2 Rakennuslautakunta

Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä (3.2.2)

- Rakennuslupakäsittelyä joustavoitetaan. Rakennuslupakäsittelyssä huomioidaan erityisesti nopeasti liikkeelle lähteviä asumis- tai yritystilatarpeita.

Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä (3.2.3)

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.

Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella (3.3.4):

- Tiivistyville kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua huomioiden kuitenkin, että lupaehtoilta tai määräyksillä ei tarpeettomasti koroteta rakentamisen kustannuksia.

Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille (3.3.5)

- Puretaan tarpeettomasti asumisen hintaa nostavaa harkinnanvaraista säännöstöä ja normistoa.

Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista (3.3.8):

- Arkkitehtuurissa korostetaan tietoisuutta historiallisesta jatkuvuudesta sekä vanhan ja uuden harmonisesta yhteensovittamisesta.
- Turku toimii aktiivisesti korjausrakentamiseen liittyvien valtakunnallisten määräysten kehittämisessä niin, että vanhan korjaamisesta tulee nykyistä useammin kohtuullisin kustannuksin houkutteleva vaihtoehto.

Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristön ja palvelukanavien suunnittelulla (3.3.10):

- Esteettömyys huomioidaan kaikessa kaupunkiympäristön kehittämisessä kuitenkin painottaen ratkaisuja tehtäessä todennettua tarvetta, jotta rakentamisen kustannuksia ei tarpeettomasti kasvateta.

1.3.3 Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä (3.3.7):

- Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistään käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä.
- Toteutetaan joukkoliikenteen runkolinjasto

1.3.4 Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040 (3.3.6):

- Edistetään materiaali- ja energiakierrätystä ja jätteiden energian hyötykäyttöä kaatopaikkaläijityksen minimoimiseksi.

1.4 Lausekkeet

Kaupunginvaltuusto

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta:

Tuodaan Itäisen rantakadun pyöräväylän päätettäväksi, suunnitellaan Puutarhakadun pyöräväylä ja varmistetaan, että Humalistonkadun pyörätie toteutetaan 2017.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta:

Turvataan edellytykset riittävän tehokkaaseen kaavoitukseen.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta:

Runkobussilinjaston suunnittelua on jatkettava. Joukkoliikenne toimiston on ilmoitettava toimenpiteistä 28.2 mennessä kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus

Lauta- ja johtokunnat eivät saa käyttää tilakustannuksista mahdollisesti säästyviä määrärahoja muiden toimintamenojen kattamiseen ellei valtuusto erikseen tee kohdentamista koskevaa päätöstä.

2.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta							
Toimintatuotot	4.963	4.756	4.426	4.426	4.426	4.426	4.426
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	11.432	11.254	10.926	10.849	10.866	10.896	10.916
Toimintakate	-6.469	-6.498	-6.500	-6.423	-6.440	-6.470	-6.490
Muutos-%		0,4 %	0,0 %	-1,1 %	0,3 %	0,5 %	0,3 %

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Rakennuslautakunta							
Toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	103	100	100	100	100	100	100
Toimintakate	-103	-100	-100	-100	-100	-100	-100
Muutos-%		-3,2%	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
TKS joukkoliikennelautakunta							
Toimintatuotot	26.795	34.634	34.065	34.065	35.060	35.400	35.920
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	44.268	51.992	51.515	51.507	52.560	52.980	53.570
Toimintakate	-17.473	-17.358	-17.450	-17.442	-17.500	-17.580	-17.650
Muutos-%		-0,7%	0,5 %	0,5 %	0,3 %	0,5 %	0,4 %

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
L-S jätehuoltolautakunta							
Toimintatuotot	172	156	248*	248	248	248	248
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut	172	156	248*	248	248	248	248
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	0
Muutos-%	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Lisätietoja: Lautakunnan tulot ovat ulkoisia ja laskutetaan L-S jätehuolto Oy:ltä

2.2. Investoinnit

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS2018	TS2019
Tilainvestoinnit							
Koneet ja kalusto							
Muut investoinnit		100.000					

TKS joukkoliikennelautakunta

	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS2018	TS2019
Tilainvestoinnit							
Koneet ja kalusto							
Muut investoinnit	1.500.000	1.500.000	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000

Vuosina 2014 ja 2015 joukkoliikenteen rahastusjärjestelmän ja matkustajainformaatiojärjestelmän uusiminen. Toteutunut valtionapu vuonna 2014 ja arvioitu valtionapu vuonna 2015 500.000 euroa.

Vuodesta 2016 alkaen 500.000 euroa vuodessa: Joukkoliikenteen välttämätön tuote- ja palvelukehitys esim. EMV-maksaminen, asiakkaiden mobiilipalvelut, personoidut sähköiset palvelut, paikkatietoon sidotut matkustajainformaatiopalvelut jne. Investointikustannukset jaetaan kuntien asukasluvun mukaisesti, Turun osuus on 64,5 % tässä todetuista kustannuksista eli noin 320.000 euroa.

2.3. Muutokset

Kaupunginjohtaja

1.000 €, Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta	2016	2017	2018	2019
Sisäiset vuokrat (Käyttötalous, menot)	-77	-77	-77	-77
Menojen vähennys (Käyttötalous, menot)		-13	-43	-113
Yhteensä	-77	-90	-120	-190

1.000 €, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	2016	2017	2018	2019
Sisäiset vuokrat (Käyttötalous, menot)	-8	-8	-8	-8
Menojen vähennys (Käyttötalous, menot)		-22	-112	-302
Yhteensä	-8	-30	-120	-310

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS2018	TS2019
Tilainvestoinnit							
Koneet ja kalusto							
Muut investoinnit		100.000	100.000	-			

3.1 Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet (htv)	TOT 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Ympäristötoimiala yhteensä	173	175	171*	171*			
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta		152	148**	148**			
Joukkoliikennelautakunta		23	23	23			

Lisätietoja:

Ympäristötoimiala yhteensä: Edellä olevasta ulkopuolisella rahoituksella noin 12 htv:tta, *) +1 htv, koska Salon kaupungin jätehuoltoasiamies siirtyy Turun kaupungin ympäristötoimialalle 1.9.2015 alkaen.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta: Edellä olevasta ulkopuolisella rahoituksella 8, 5 htv:tta, **) +1 htv, koska Salon kaupungin jätehuoltoasiamies siirtyy Turun kaupungin ympäristötoimialalle 1.9.2015 alkaen.

Joukkoliikennelautakunta: Edellä olevasta ulkopuolisella rahoituksella noin 3,5 htv:tta. Vuodesta 2016 lähtien kaikki muut henkilöstökustannukset paitsi palvelutoimiston henkilöstökustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun mukaisesti (19 henkilön palkka).

Rakennuslautakunnan ja jätehuoltolautakunnan henkilötyövuodet sisältyvät toimialan lukuun.

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Toimialan käytössä olevat		TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tilat (m ²)		6.695	6.695	6198	6198	6198	6198
Alueet (ha)		-	-	-			
Lisätietoja: Ympäristöterveydenhuollon muutto osoitteesta Linnankatu 55 osoitteeseen Puolalankatu 5.							

4.1 Strategiset tavoitteet, kv

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Turun yleiskaava 2029	Strateginen linjaus:		Muut toteutettavat linjaukset:				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen vaiheittain	Vaihtoehtoa- toasetelma valmis 8/2014	Vaihtoehto- jen vaiku- tusten arviointi	Luonnos kh, nähtä- villä olo ja lausunnot	Luonnos kh, nähtä- villä olo ja lausunnot	Ehdotus kh, nähtä- villä olo ja lausunnot	Ehdotus kv maakunta- kaavan vahvistami- sen jälkeen	
	Vaihtoehto- jen vaiku- tusten arviointi	Linjaratkai- su kh Luonnok- sen valmis- telu	Ehdotuk- sen valmis- telu	Ehdotuk- sen valmis- telu			
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Yleiskaava luo puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10).</p> <p>Vaihtoehtoisten kehityskuvien vaikutukset arvioidaan linjaratkaisun pohjaksi. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen (2.3.5), kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä (3.3.3) ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia. MRL:n mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukseen kuuluu mm. huolehtia mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Valmisteluaikataulu on synkronoitu mm. raitiotien yleissuunnitelman ja maakuntakaavan päivityksen kanssa.</p>							

Monipuolinen ja riittävä tonttivaranto	Strateginen linjaus:		Muut toteutettavat linjaukset:				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Arviointikriteeri toteutumiseksi							
- Asuinpientalot (AO, AP, AR) k-m ²			12.500	12.500			
- Asuinkerrostalot (AK) k-m ²			102.000	102.000			
- Kaupungin maalle sijoittuvan asuinkeuhosalan osuus, josta osoitetaan kaupungin omistamille tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso) k-m ²			>20 % 16.000	>20 % 16.000			
- Työpaikkatontit k-m ²			48.000	48.000			
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>MAL-aiesopimuksen velvoittamana laaditun ja Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035:een pohjautuvan ja sitä toteuttavan seudullisen toimenpide- ja kaavoitusohjelman sekä asunto- ja maapoliittisen ohjelman toteuttaminen, jotta rakennemallissa asetetut ja myös yleiskaavallisina tavoitteina hyväksytyt väestö- ja työpaikkatavoitteet saavutetaan.</p> <p>Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, jolla edistetään monipuolisten asumis- ja elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksia. Kaavavarannon kasvattaminen mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin omakotitonttien ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Kaupungin maalle kohdistuvasta asuinkerrosalasta osoitetaan kaupungin tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso) 250 asunnon tuotantotavoitteen mahdollistava n. 16.000 k-m². Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantotarvetta.</p>							

Maankäytön yhteinen toimintamalli on käytössä	Strateginen linjaus: 3.3.3		Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2, 3.2.3				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintamalli käytössä			Kyllä; yhteiset maankäytön strategiset hankkeet	Kyllä; yhteiset maankäytön strategiset hankkeet	Kyllä; yhteiset maankäytön hankkeet	Kyllä	Kyllä
Tavoitteen kuvaus: Maankäytön yhteisestä toimintamallista on tehty päätös ja toimintamalli on otettu täysimääräisesti tehokkaaseen käyttöön. Toimintamallin käyttöönotto tapahtuu vaiheittain siten, että toimintamalli on ensin käytössä yhteisistä maankäytön strategisissa hankkeissa (sopimuksen kohta 4.4). Kevennettyä toimintamallia sovelletaan myös muissa toimialarajat ylittävissä maankäytön hankkeissa (sopimuksen kohta 4.5).							

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät	Strateginen linjaus: 3.3.7		Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2, 3.2.3				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Matkamäärien kehitys	22 milj. matkaa	25 milj. matkaa	+ 2 % vuoteen 2015	+ 2 % vuoteen 2015	+ 2 % vuoteen 2016	+ 2 % vuoteen 2017	+ 2 % vuoteen 2018
	Tavoitteen kuvaus: Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistämällä käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä. Tehokas ja houkutteleva joukkoliikenne koko Föli-alueella vähentää Turun keskustan ja sen sisääntuloväylien ruuhkautumista sekä lisää Turun keskustan houkuttelevuutta ostos- ja asiointikohteena.						

4.2 Strategiset tavoitteet, kh

4.2.1 Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Satava - Kaksikerran osayleiskaava	Strateginen linjaus: 3.3.5		Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen	Luonnoksen valmistelu	Tavoitteet ja mitoitus kh maakuntakaavaluonnoksen jälkeen Luonnos kh	Luonnos KH , nähtäville ja lausunnoille	Luonnos KH , nähtäville ja lausunnoille	Lausunnot ehdotuksesta, Ehdotus KH ja nähtäville	Ehdotus kv maakuntakaavan vahvistamisen jälkeen	Asema-kaavoituksen ohjelmointi
Tavoitteen kuvaus: Monipuolisilla asumismahdollisuuksilla luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestäväää kasvua sekä hyvinvointia. MRL:n vaatimusten mukaisesti laaditaan suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaista pientaloasumista merellisessä ympäristössä omaleimaisella saaristomaisella alueella. Kaava valmistellaan projektimaista työskentelytapaa noudattaen. Kaavan valmistelussa hyödynnetään vuonna 2012 kumoutuneen osayleiskaavan selvityksiä ja arvioidaan saarten asuttamisen kustannusvaikutukset myös pitkällä aikavälillä. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.							

Lentokentän ympäristön osayleiskaava (LogiCity)	Strateginen linjaus: 3.3.1		Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.1.3				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen	Luonnos on hyväksytty kh:ssa, Natura-selvityksiä	Natura -selvitykset	Lausunnot kaavaehdotuksesta	Lausunnot kaavaehdotuksesta	Kaavaehdotus KH ja nähtäville Ehdotus kv	Asema-kaavojen laadinta ohjelman mukaan	Asema-kaavojen laadinta ohjelman mukaan
Tavoitteen kuvaus: Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestäväää kasvua MRL:n yleiskaavan sisältövaatimusten vaatimusten mukaisesti laatia suunnitelmat vuorovaikutteisesti ottaen huomioon mahdollisuudet liikenteen sekä kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yhdessä Ruskon kanssa laadittava osayleiskaava tukee elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä vahvistaen Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja hyödyntävien yritysten sijoittumismahdollisuuksia. Ehdotuksen valmistelu jatkuu kun alueelle on löydetty hyväksyttävissä olevat toimenpiteet Pomponrahkan Natura-alueen luontoarvojen turvaamiseksi. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.							

Hirvensalon osayleiskaavan tarkistus	Strateginen linjaus: 3.3.5		Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen	Luonnos hyväksytty kh:ssa, Natura-selvitykset, ehdotuksen valmistelu	Natura-selvitykset ja ELY:n lausunto Ehdotus kh, lausunnot ja nähtävillä olo	ELY:n lausunto Natura-arviosta Lausunnot ehdotuksesta, ehdotus KH ja nähtävillä olo	ELY:n lausunto Natura-arviosta Lausunnot ehdotuksesta, ehdotus KH ja nähtävillä olo	Ehdotus kv	Asema-kaavojen laadinta ohjelman mukaan	Asema-kaavojen laadinta ohjelman mukaan
Tavoitteen kuvaus: Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestäväää kasvua sekä MRL:n vaatimusten mukaisesti laatia suunnitelmat vuoro-							

vaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaista pientaloasumista merellisessä ympäristössä. Laaditaan tarvittavat liikenteelliset selvitykset ja arvioinnit myös Natura-alueiden osalta. Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia palveluiden järjestämiseen sekä saaren asuttamisen kustannusvaikutuksia myös pitkällä aikavälillä. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.

Maaria – Ilmarisen osayleiskaava (Maailma)	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.5		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9				
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	Luonnos hyväksytty kh:ssa, selvitykset ja uuden luonnoksen valmistelu	Uusi luonnos kh, lausunnot ja nähtävillä olo	Kaava-luonnos KH, lausunnot ja nähtävillä olo Ehdotuksen valmistelu	Kaava-luonnos KH, lausunnot ja nähtävillä olo Ehdotuksen valmistelu	Lausunnot kaavaehdotuksesta, KH ja nähtävillä olo	Ehdotus KV	Asema-kaavoituksen ohjelmointi

Tavoitteen kuvaus:

Monipuolisilla asumismahdollisuuksilla luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua sekä hyvinvointia. MRL:n vaatimusten mukaisesti laaditaan suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Yhdessä Liedon kunnan kanssa laadittava osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla pientalontontteja tukeutuen Jäkärän ja Ilmaristen taajamien palveluihin. Rinnan osayleiskaavan kanssa valmistellaan alueen ulkoilureittisuunnitelma (erillinen päätöksentekoprosessi). Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia alueen palveluiden järjestämiseen. Yleiskaava, selvitykset, vaikutusten arvioinnit ja ulkoilureittisuunnitelma laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.

Turun liikennejärjestelmän kehittämisohjelma	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>				
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Valmistelu	Valmistelu	Ehdotus kv		

Tavoitteen kuvaus:

Liikennejärjestelmän kehittämisessä ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä. Liikennejärjestelmän kulmakivinä ovat liikenteen päästöjen vähentäminen ja kaikkien kulkumuotojen yhteensopivuus. Turku on aktiivinen toimija seudullisen liikennejärjestelmän linjausten valinnassa. Terveydelle tärkeää höytyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille. Raskas liikenne ohjataan sujuvalla tavalla pois kaupunkirakenteesta. Osallistutaan aktiivisesti seudun jatkuvaan liikennejärjestelmän suunnittelutyöhön. Laaditaan seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman pohjalta Turun liikennejärjestelmän kehittämisohjelma.

Keskustan liikennesuunnitelma	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 3.3.2				
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
					Valmistelu	Ehdotus kv	

Tavoitteen kuvaus:

Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn sekä pyöräilyn edellytyksiä parannetaan. Liikenneturvallisuutta parannetaan ja liikenteen ympäristöhaittoja minimoidaan.

Raitiotien suunnittelun jatkaminen	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>				
---	--------------------------------------	--	---------------------------------------	--	--	--	--

	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen			Tarkentuu kv:n päätösten mukaan	Tarkentuu kv:n päätösten mukaan	Tarkentuu kv:n päätösten mukaan	Tarkentuu kv:n päätösten mukaan	Tarkentuu kv:n päätösten mukaan

Tavoitteen kuvaus:

Kaupunginvaltuuston päätösten mukaan jatketaan tarvittaessa työtä raitiotien edistämiseksi.

Kävelyn ja pyöräilyn kehittämissohjelma	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 3.3.2, 2.3.1, 2.1.1			
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen		Valmistelu aloitettu	Ehdotus kv	Ehdotus kv			

Tavoitteen kuvaus:

Jatketaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämissohjelman valmistelua. Tavoitteena on kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen ja aktiivisen elämäntavan tukeminen. Terveydelle tärkeää höytyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.

Itämeren suojele	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.9			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Itämerihaasteen 75 toimenpiteen toteutumisen seuranta eri toimialalla ja konserniyhtiöissä (%)	65		70	70			

Tavoitteen kuvaus:

Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein. Ympäristönsuojelu koordinoi Itämerihaasteen toteuttamista kaupungin organisaatiossa ja seuraa toimenpideohjelmassa vuosille 2014-2018 esitettyjen toimenpiteiden toteutumista kaupunkiorganisaatiossa. Luku kertoo käynnissä olevien ja valmiiden toimenpiteiden %-osuuden.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikka	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.6			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kasvihuonepäästöt tn/vuosi							

Tavoitteen kuvaus:

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040. Ympäristönsuojelu osallistuu kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sekä ilmastonmuutustyöhön. Vuosittaiset kasvihuonekaasupäästöt Turussa tn/vuosi). Ei vielä tiedossa vuoden 2014 lukuja.

Ruissalon opastuskeskuksen digitalisointi ja toimintamallin uudistaminen	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.2.3			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen		Selvitys	Päätökset ja toimenpiteet	Päätökset ja toimenpiteet			

Tavoitteen kuvaus:

Uudistetaan koko opastuskeskuksen toimintamalli sekä tuotettavat palvelut. Keskeisenä ratkaisuna on palveluiden digitalisointi sekä mahdollinen kumppanuus muiden toimijoiden kanssa. Palvelu laajenee myös digitaalisina palveluina ja mobiiliratkaisuuksina koko Ruissalon luontopolkuverkostolle.

Ympäristöterveydenhuollon toiminnan suunnitelmallisuuden lisääminen	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.2.2.		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>				
Suunnitelmallisten tarkastusten osuus kaikista tarkastuksista	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	64 %		68 %	68 %	%	%	%
Tavoitteen kuvaus: Keskeisenä tavoitteena on lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja parantaa toiminnan kattavuutta ja vaikuttavuutta. Suunnitelmallisuus parantaa laatua lisäämällä kattavuutta, tarkastusten yhdenmukaisuutta ja toimijoiden tasapuolisuutta.							

4.2.2 Rakennuslautakunta

Digitaaliset palvelut	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.2.3		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>				
Sähköisten lupahakemusten osuus (%) kaikista lupahakemuksista rakennusvalvonnassa	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	otettu käyttöön	10 %	15 %	15 %	20 %	25 %	30 %
Tavoitteen kuvaus: Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä. Vahvistetaan sähköisen asioinnin osuutta rakennusvalvonnan lupapalveluissa (eService, Lupapiste).							

4.2.3 Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Runkobussilinjasto	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>				
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Suunnittelu	Suunnittelu	Suunnittelu	Suunnittelu ja toteutus	Suunnittelu ja toteutus
Tavoitteen kuvaus: Suunnitellaan ja toteutetaan joukkoliikenteen runkolinjasto.							

Sähköbussi Pilot -linjan toteutus	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7 (kestävä liikenne)		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 3.1.5 (matkailu), 3.3.6 (ilmasto)				
Sähköbussiliikenteen aloitus, sähköbussiliikenteen kilpailukyvyn ja teknisen toimivuuden arviointi sekä liikenteen sähköistämisen laajentaminen myöhemmissä kilpailutuksissa	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Ensimmäinen s-bussi aloittaa liikennöinnin	Ensimmäinen s-bussi aloittaa liikennöinnin	Linja 1 siirretty pääkiertojen osalta sähköbussiliikenteeksi	S-bussi toimivuuden analysointi sekä suunnitelma liikenteen sähköistämisestä	Uusia kilpailutuksia s-busseilla, mikäli v. 2018 analysointi suosittaa jatkosähköistämistä
Tavoitteen kuvaus: Toteutetaan linjan 1 operointi sähköbusseilla kaikkien pääkierron ajoneuvojen osalta. Lisäksi toteutetaan s-bussien taloudellinen ja toiminnallinen analysointi sekä suunnitelma liikenteen jatkosähköistämisestä.							

4.2.4 Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Materiaalikierrätys ja jätteen hyötykäyttö	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.6		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 3.1.1 (kilpailukyky ja työllisyys)				
---	--------------------------------------	--	---	--	--	--	--

Turun kaupunkiseudun jätepolitiikan valmistelu	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Valmistelu	Valmistelu	Toteutus ja seuranta	Toteutus ja seuranta	Toteutus ja seuranta

Tavoitteen kuvaus:

Valmistellaan vuoden 2016 aikana seudun kuntien yhteinen jätepolitiikka. Jätepolitiikan toteutus ja seuranta seuraavina vuosina.

Materiaalikierrätys ja jätteen hyötykäyttö	<i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.1.1 (kilpailukyky ja työllisyys)</i>			
Seudullisten jätehuoltomääräysten valmistelu	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Valmistelu	Valmistelu	Toteutus ja seuranta	Toteutus ja seuranta	Toteutus ja seuranta

Tavoitteen kuvaus:

Valmistellaan vuoden 2016 aikana seudun kuntien yhteiset jätehuoltomääräykset laajentuneelle toiminta-alueelle.

4.3 Uudistamistoimenpiteet (kh)

Talouselukuihin ilmoitettuja arvioidut määrärahatarpeet ko. toimenpiteen kohdalla.

4.3.1. Uudistamisohjelma 1 (Yto)

Projekti	Organisaatio	Nykyinen vaihe	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €	HUOM
Taksojen ajanmu- kaistaminen	Ympäristö- toimiala	7 Jatkuvaa toimintaa (Seurantavaihe)	-	-	-	-	Jatkuvaa toimintaan
Joukkoliikenteen käytön lisääminen	Seudullinen joukkoliik- enne	7 Hyötyjen arviointi (Seurantavaihe)	-	-	-	-	Jatkuvaa toimintaan
Joukkoliikenteen lipputuotteiden hinnan tarkistus	Seudullinen joukkoliik- enne	7 Hyötyjen arviointi (Seurantavaihe)	-	-	-	-	Jatkuvaa toimintaan
Kaavoitustaksojen ajankäytön muu- taminen	Kaavoitus- yksikkö	7 Hyötyjen arviointi (Seurantavaihe)	-	-	-	-	Päätetty
Kaavatalous ja toiminnan tehos- taminen	Kaavoitus- yksikkö	Keskeytetty					Kytkeyty osak- si toimintona- lyysin toimenpiteitä
Kaupungin kiinteis- töiden myynnin tehostaminen	Ympäristö- toimiala	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					Jatkuvaa toimintaan

4.3.2. Uudistamisohjelma 2 (Yto)

Projekti	Organisaatio	Nykyinen vaihe	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €	HUOM
Kiinteistöjen vero- tustietojen päivi- ttäminen	Kiinteistölii- kelaitos, konsernihallin- to	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)	Resurssointi				Kiton projekti Erillinen pro- jekti
Lupa- ja valvonta- asioiden synergian hakeminen	Ympäristö- toimiala	Keskeytetty					Liitetty osaksi toimintona- lyysia
Seudullisen pien- eläinparvityksen kilpailuttaminen	Konsernihallin- to	6 Projektin päättä- minen (Toteutusvai- he)					Tehty
Suunnittelun mitoitusten ja kustannusten keventäminen	Suunnittelu- yksikkö	Keskeytetty					Siirto Kiton vetovastuulle

4.3.1. Toimintanalyysi (Yto)

Hanke	Projekti	Organisaatio	Nykyinen vaihe	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €	HUOM
Maankäytön johta- minen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Tontinluovutus- prosessin tehos- taminen	Kaavoitus- yksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					Huom. Kh:n päätökset 24.8.2015, selvitystyö käynnistetty kh:n päätöksellä
Maankäytön johta- minen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Asiakaspalvelun nopeuttaminen ja omien resurssien uudelleen kohdentaminen	Kaavoitus- yksikkö	4 Projektin toteutuksen suunnittelu (Toteutusvaihe)					Jatkuvaa toimintaa
Maankäytön johta- minen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Hulevesi- ja rakennettavuusasi- antuntija kaupunkisuunnitteluun	Kaupunkisuunnittelu	5 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	TOTEUTUNUT – VOI POIS-				Tehty

				TAA LISTAL-TA				
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Kaavoitustaksojen uudistaminen	Kaavoitusyksikkö	7 Hyötyjen arviointi (Seurantavaihe)					Tehty
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Kaupunkisuunnittelun tehostaminen projektimaisella työtavalla	Kaavoitusyksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					Käynnissä
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Kaavoituksen keskittäminen kaupungin maalle ja luovutettavien kohteiden tehostettu jalostus	Kaavoitusyksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)	TOTEUTETAAN KAAVOITUSOHJELMAN KAUTTA, jossa kaupungin kohteet priorisoitu				Käynnissä
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Infrasuunnittelu ja toteutus	Infran (katujen ja puistojen) suunnittelun ja investointikohteiden hallinnan ja johtamisen toimintamallin muutos	Suunnittelu-yksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Infrasuunnittelu ja toteutus	Liikennejärjestelmän kehittämisen vastuiden selkeyttäminen	Suunnittelu-yksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Infrasuunnittelu ja toteutus	Yleisten alueiden suunnitteluprosessin kehittäminen	Suunnittelu-yksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					
Digitaaliset palvelut ja digitalisointi	Digitaalinen kaupunkisuunnitteluprosessi ja osallisuus sekä kaavapäiväkirjan/kaavahaun uudistus	Kaupunkisuunnittelu	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					Määrärahariippuvainen
Digitaaliset palvelut ja digitalisointi	Suunnitteluohjelmistojen käytön kehittäminen (3D tietomallit, digitalisointi)	Kaupunkisuunnittelu	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					Määrärahariippuvainen
Viranomaistoiminnot	Lupa- ja valvontatehtävien uudelleen organisointi toimialan sisällä sekä mahdollinen kiinteistötoimialan viranomaistoimintojen siirtäminen	Ympäristötoimiala	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					Selvitystyö käynnistetty kh:n päätöksellä 2015
Rakennusvalvonta	Toimenpiteiden luvantarpeen vähentäminen rakennusjärjestyksen muutoksella	Rakennusvalvonta	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					Rakennusjärjestyksen uusiminen tehty
Rakennusvalvonta	Rakennuslupapöytäkirjojen arkistointi ja rakennuslupakartan muuttaminen digitaaliseen muotoon	Rakennusvalvonta	Valmistelussa					Määrärahariippuvainen, konha vetovastuussa
Rakennusvalvonta	Rakennuslupaprosessin sujuvoittaminen	Rakennusvalvonta	Valmistelussa					Jatkuvaa toimintaa
Ympäristönsuojelu	Tammenterhon opastuskeskuksen toimintojen uudistaminen ja luonto-	Ympäristönsuojelu	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					Lautakunta tehnyt esityksen kaupun-

	koulutoiminnan siirtäminen sivistystoimialalle							ginhallituk- selle
Hallinto	Taksojen ajanmu- kaisuuden ylläpito	Hallinto	Valmistelussa					Jatkuvaa toimintaa
Seudulliset toimin- not	Ympäristötervey- denhuollon eläin- hoitolayhteistyön laajentaminen	Ympäristö- toimiala	2 Hyötyjen arvi- ointi (Valmistelu- vaihe)					
Seudulliset toimin- not	Seudullisen jouk- koliikenteen viran- omaisalueen laajentuminen	Ympäristö- toimiala	2 Hyötyjen arvi- ointi (Valmistelu- vaihe)					
Seudulliset toimin- not	Joukkoliikenteen maksuosuuksien tasaus kunnittain	Ympäristö- toimiala	Käynnissä					Tavoitte- na tasoit- taa kuntien mak- suosuuksia
Seudulliset toimin- not	Seudullisen jäte- huoltoviranomai- sen alueen laaje- neminen	Ympäristö- toimiala	Valmistelussa					Uusi Lou- nais- Suomen jätehuolto- lautakunta aloittanut 1.9.2015

Pääskytuorelinne	Strateginen linjaus: 3.3.5		Muut linjaukset: 3.3.1, 3.3.4		Tavoitteena on toteuttaa uusi asuinalue, jonka yhteydessä tulee tarkastella alueen liittymisen olemassa olevaan katu-, kävely- ja pyörätieverkoston. Jaaninpuiston merkitystä alueelle tulee vahvistaa. Suunnittelun alueen maapohja on kokonaan kaupungin omistuksessa				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaavaehdotus Infran suunnittelu	0,15	Asemakaava KV Infran suunnittelu						
KITO	Infran suunnittelu	-0,15	Jaaninojan ylittävän sillan toteutus	-2,4	Infran toteutus	-1,8	Infran toteutus Tonttien luovutus	-3,0 1,7	
Vesiliikelaitos			Infran suunnittelu	-0,04			Infran toteutus	-0,76	

Hankekokonaisuus 3

Linnakaupunki – merellinen kaupunkikeskusta

Kirstinpuisto	Strateginen linjaus: 3.3.1		Muut linjaukset 3.3.3; 3.3.4; 3.3.7		Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta (3.3.1, 3.3.3). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.4, 3.3.5, 3.3.7).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava-luonnos		Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV Infran suunnittelu				
KITO			Maankäyttö-sopimus Infran suunnittelu	-0,05	Infran suunnittelu	-0,1			
Vesiliikelaitos					Infran suunnittelu	-0,05	Infran suunnittelu	-0,1	

Herttuankulma	Strateginen linjaus 3.3.1		Muut linjaukset 3.3.3; 3.3.4; 3.3.9		Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen yhdessä kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta (3.1.1, 3.3.3). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4, 3.3.5) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9). Alueelle on tarkoitus sijoittaa palvelukeskus entisen tupakkatehtaan rakennuksen yhteyteen (3.3.8) ja kerrostalovaltainen asuinalue yli 2000 asukkaalle. Alueen pinta-ala on noin 8 ha ja se on suurelta osin kaupungin omistuksessa.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV Infran esisuunnittelu	0,015	Infran suunnittelu	0,05					
KITO	Infran suunnittelu Maankäyttö-sopimus	-0,015	Infran suunnittelu ja esirakentamisen Johtojen siirrot	-1,05	Infran toteutus	-1,5	Infran toteutus	-3,0	
Vesiliikelaitos			Infran suunnittelu	-0,03	Infran toteutus	-0,5	Infran toteutus	-1,0	

Vaasanpuisto	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.7, 3.3.9</i>		Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta kaupungin omistuksessa olevalle entiselle jätevedenpuhdistamon alueelle (3.1.1). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuille, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4, 3.3.5) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava-luonnos		Asemakaava-vaehdotus		Asemakaava KV		Infran suunnittelu		
KITO					Infran suunnittelu	0,025			
Vesiliikelaitos							Infran suunnittelu	-0,03	

Harppuunakortteli	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.7, 3.3.9</i>		Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta kaupungin omistuksessa olevalle entiselle jätevedenpuhdistamon alueelle (3.1.1). Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuille, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7) historiallisesti arvokkaassa Turun linnan ympäristössä (2.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	-								
KITO			Infran toteutus	-0,2	Infran toteutus	-0,3	Infran toteutus	-0,1	
Vesiliikelaitos									

Hankekokonaisuus 4

Skanssi – älykäs ja kestävä kaupunginosa

Skanssin Vallikatu	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7</i>		Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509). Tavoitteena on toteuttaa vetovoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue (3.3.4, 3.3.5). Alueen sivuitse suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukeutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen (3.3.7). Skanssin Vallikadun kaava-alueelle toteutetaan asuntoja noin 600 asukkaalle. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja (3.3.6).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	-								
KITO	Hulevesiratkaisun ja Skanssinkadun toteutus	-0,49							
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,2							

Itäskanssi	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7</i>		Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509). Tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa vetovoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue (3.3.4, 3.3.5) tarvittavine palveluineen, erityisesti päiväkotia ja koulu.. Alueen sivuitse suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukeutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen (3.3.7). Itä-Skanssin kaava-alueelle tavoitellaan noin 2200 asukkaan väestöpohjaa. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja (3.3.6). Alueen hulevesiratkaisut, liikuntapaikat (2.3.) ja viheralueiden suunnittelu ovat oleellinen osa alueen kaavoitusta.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Tontinluovutuskilpailu (pohjoisosa) Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV Infran suunnittelu						
KITO	Tontinluovutuskilpailu (pohjoisosa) Infran suunnittelu	-0,1	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu	-0,1	Infran toteutus	-2,0	Tonttien luovutus Infran toteutus	-2,0	
Vesiliikelaitos	Infran suunnittelu	-0,05			Infran toteutus	-1,0			

Hankekokonaisuus 5

LogiCity – pohjaa kasvulle

Maa-ainespuisto	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7</i>		Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Maa-ainespuiston asemakaava-alueella tavoitteena on ensisijaisesti laajan ylijäämämassojen sijoituspaikan sekä muiden maa-ainesten käsittelyä ja varastointia mahdollistavan alueen sijoittaminen Saramäkeen. Tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskortteleiden toimintaa. Kaavan valmistelun yhteydessä selvitetään mikäli Toijalan radan yhteyteen voidaan sijoittaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä järjestelyratapiha. Ajanmukaistamalla alueella olevien teollisuuskorttelien asemakaavat luodaan edellytykset kysyntää vastaavalle kaupungin omistuksessa olevalle elinkeinontittarjonnalle.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV								
KITO	Infran toteutus: Kettinkinkatu ja Vajjerikadun eteläosa valmiit	-0,5	Infran toteutus	-0,8	Infran toteutus	-0,9			
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,5							

Mustasuo	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7</i>		Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Mustasuon asemakaava-alueella tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskortteleiden toimintaa. Kaavan valmistelun yhteydessä selvitetään mikäli Toijalan radan yhteyteen voidaan sijoittaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä järjestelyratapiha. Mustasuon kaava-alueen toteuttaminen lisää kaupungin omistuksessa olevaa elinkeinontittarjontaa.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 20189		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV Infran suunnittelu osalle aluetta	+0,05					Infran suunnittelu jatkuu		
KITO	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu	-0,05	Infran toteutus alkaa osalle aluetta	-0,4	Infran toteutus	-1,374	Infran suunnittelu ja toteutus	-0,9	
Vesiliikelaitos			Infran toteutus	-0,2	Infran toteutus	-0,3			

Hankekokonaisuus 6

4.5 Asemakaavoitusohjelma (kh)

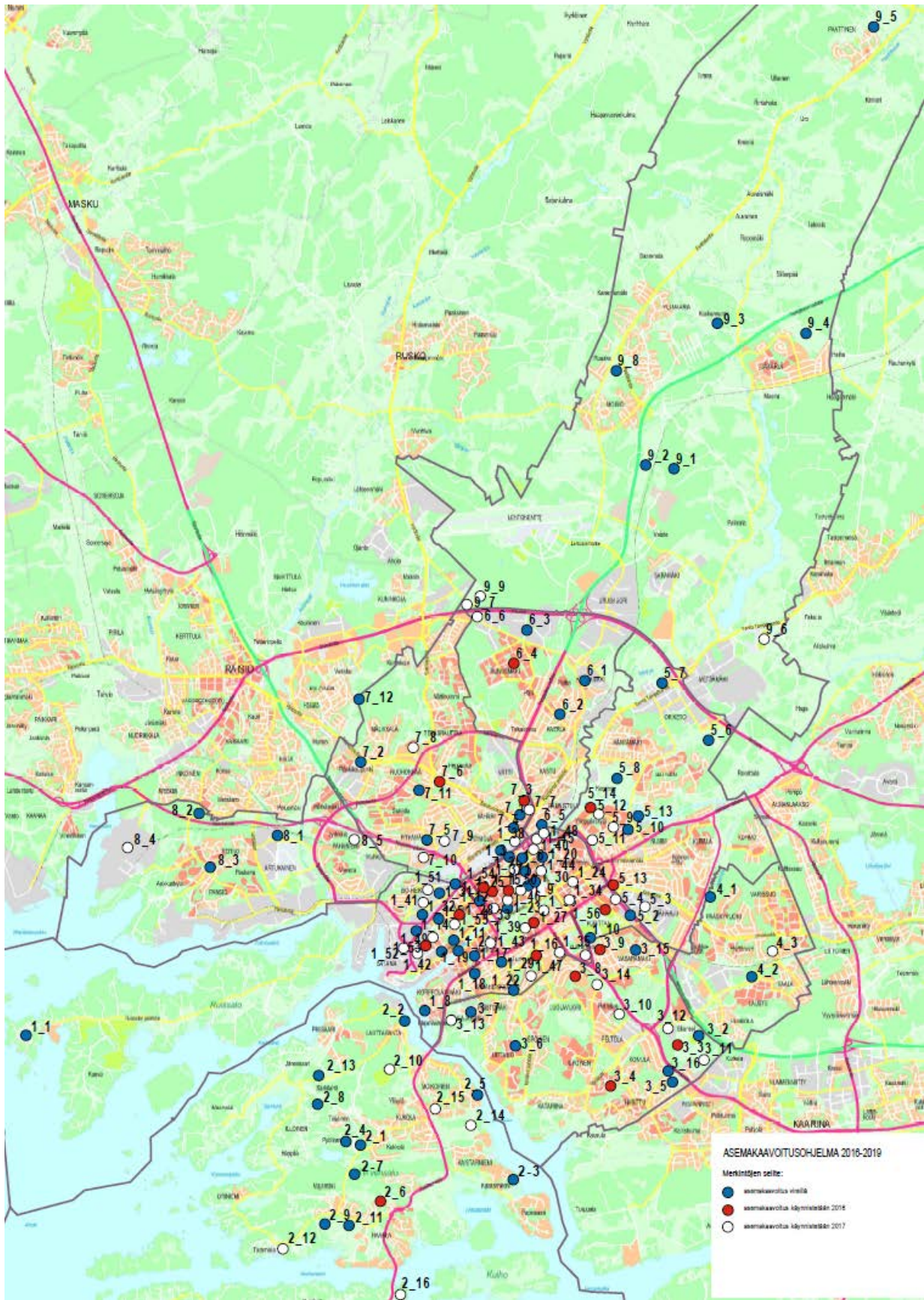
Asemakaavoitusohjelma - käynnissä olevien ja toimintasuunnitelmakaudella käynnistettävien asemakaavojen hyväksyminen:

Asemakaavoitusohjelma esitetään hyväksyttäväksi sitovana vuosille 2016–2017 ja ohjeellisena sen jälkeen. Ympäristötoimialan operatiivisessa sopimuksessa vuodelle 2016 on kuvattu vuosineljänneksittäin kaavojen suunniteltu eteneminen. Vuonna 2016 esitetään käynnistettäväksi vuodelle 2018 hyväksymiskäsittelyyn ohjelmoituja asemakaavoja.

TOIMINTASUUNNITELMAKAUSI					
ENN 2015	TA 2016	TS 2017–2019			
2015 hyväksyttävät asemakaavat	2016 hyväksyttävät asemakaavat	2017 hyväksyttävät asemakaavat	2018 hyväksyttävät asemakaavat	2019 hyväksyttävät asemakaavat	Kauden jälkeen hyväksyttävät asemakaavat
18 kpl, joista 5 strategista* (hyv. kurssiivilla)	21 kpl, joista 6 strategista*	27 kpl, joista 6 strategista*	24 kpl, joista 4 strategista*	20 kpl, joista 6 strategista*	32 kpl
KESKUSTAN KEHITTÄMINEN					
*Fortuna – hyv. 11.5.> valitus HO	*Ruusukortteli/ TVT 1-12	*Herrainkulma/ Marina-Linnank. 24 (MKS) 1-23	*Hämeenkatu – Vähä-Hämeenkatu (MKS) 1-24	*Eerikinkatu 32–34 1-33	Asesepänkatu/ Martti 1-43
*Logomon silta ja parkki 1-3	Kakolan puhdistamon laajennus 1-11	*Turku Energian tontti 1-19	Käsityöläiskatu 10 1-25	*Matkakeskus 1-38	Hector ja Diana/ verohallinto 1-44
Brahe-center (MKS) 1-4	Puutarhaku 41 (MKS) 1-5	*Österblad (MKS) 1-30	Kakolan torni (MKS) 1-55	*Uusi siirtolapuutarha 1-34	Kauppahallin kortteli/ Olympia 1-50
Sepänkatu 5 (MKS) – hyv. 4.3.> valitus HO	Port Aboa 1-8	Forum (MKS) 1-9	Puutarhaku 55 (MKS) 1-53	Kauppaopisto (MKS) 1-34	Klassikko-VPK 1-46
Synagoga (MKS) – hyv. 31.8. 1-6	Vierasvenesataman ravintolan laajennus 1-21	Freya/ Kristiinankatu 10A 1-15	Ratapihankatu 16-24 (MKS) 1-26	Kaupunginsairaala; pesula 1-35	Käpytie – Toivolankatu 1-47
Tallimäenkenkä, päiväkotit – hyv. 15.6. – voimaan 1.8.		Kurjenlinna 1-10	Rauhankatu 14b/ TVT (MKS) 1-54	Ketarantien ympäristö 1-45	Lokinkatu – Helsinginkatu 1-48
		Mäntymäki/ TVT 1-16	Sirkkalankatu 35 – Sepänkatu 2 (MKS) 1-27	Maariankatu 7 1-37	Luostarinkatu 5 1-36
		Ukkokodin laajennus (MKS) 1-20	Sofiankatu (pk) – Kakolankatu 1-28	Sepänkatu 1 1-39	Merimieskoulu (MKS) 1-49
		Vilkkilänmäki (Tapulinkatu-Terva-hovinkatu) (MKS) 1-17	Tahkonaukio (MKS) 1-56		Tuureporinkatu 2b (MKS) 1-40
		Vähäheikkiläntie 37 (MKS) 1-22	Tonttumäki-Daniel Hjortin katu 1-18		
			Vanha Norssi (Steinerkoulu) 1-29		
KAMPUS TIEDEPUISTO					
*TYKS U2 (MKS) – hyv. 15.6. – voimaan 1.8.	*Helsinginkatu III; Itäharjun liittymä 5-2	*Pääskyyuorenrinne 4-1	Tempo II (MKS) 5-13	*AMK Kampus ja Itäharjun silta (MKS) 5-4	
*Palloiluhalli – hyv. 20.4.– voimaan 13.6.				*Itäharjun aloitus-korttelit (MKS) 5-3	
LINNAKAUPUNKI					
Jaakkoo-Taara – hyv. 20.4. – voimaan 13.6.	*Herttuankulma (MKS) 1-14	Aakenkatu (MKS) 1-13	*Kirstinpuisto (MKS) 1-31		Akselintie etelä (MKS) 1-41
			*Vaasanpuisto 1-32		Akselintie pohjoinen (MKS) 1-51
					Aurigan ympäristö 1-52
					Tullin ympäristö (MKS) 1-42
SKANSSI					
*Skanssin Vallikatu (MKS) – hyv. 1.6. – voimaan 1.8.		*Itä-Skanssi (MKS) 3-2			Eteläskanssi 3-11
		*Skanssinkatu etelä (MKS) 3-3			Skanssinkatu länsi 3-12
LOGICITY					
	*Maa-ainespuisto 9-1				
	*Mustasuo (MKS) 9-2				
HALISTENVÄYLÄ					
	*Koroistenkaari (MKS) 5-6	*Koroinen 5-8			
BLUE INDUSTRY PARK					
				*Blue Industry Park 8-4	

MUUT PALVELUALUEITTAIN					
2015 hyväksyttävät asemakaavat	2016 hyväksyttävät asemakaavat	2017 hyväksyttävät asemakaavat	2018 hyväksyttävät asemakaavat	2019 hyväksyttävät asemakaavat	Toimintasuunnitelmakauden jälkeen hyväksyttävät asemakaavat
2 Saaret					
Saaronniemen leirintäalue 1-1	Moikoisten itäranta 2-5	Illoistenjärvi pohj. (MKS) 2-4	Karhunahde/ Äärilä 2-6	Harkkionmäki (MKS) 2-9	Haarlanlahti 2-11
Marjamäki (MKS) 2-1		Kaistarniemi III 2-3	Metsola (MKS) 2-7	Honkaistentie 68-70 2-15	Margareetta 2-12
<i>Vanha Kaksikkerrantien ranta ja kelluvat talot – hyv. 31.8.</i> 2-2			Särkilähti (MKS) 2-8	Syvälähti (MKS) 2-10	Päivärinne 2-13
<i>Harjattula (MKS) – hyv. 4.3.> valitus HO</i>					Satava Tammivalkama 2-16
					Sorttamäki ja Uittamon silta 2-14
3 Skanssi - Uittamo					
Mustikka/ Kirsikkatie 20 3-15	Kaarningon pumpupaamo 3-16	Kaarninko, Harittu 3-5	Syreenikuja 3-9	Kaupunginpuutarhan alue 3-10	Heikkilän kasarmi 3-13
		Kannuskatu, Uittamo (MKS) 3-6		Korpilahdentie (MKS) 3-7	Honkamäenpuisto 3-14
		Luolavuoren vanhainkoti 3-8		Murkionkatu/ Haritun koulutontti 3-4	
4 Varissuo-Lauste					
	Kuusimäki (Lauste täydennys) 4-2				Itäkaari 4-3
5 Nummi-Halinen					
<i>Aitiopaikka (MKS) – hyv. 1.6. > valitus HO</i>	Orikedon liittymä 5-7		Inspektorinkatu/ TYS (MKS) 5-14	Aitio Centrum (Caribia, Nummen keskuspuisto) (MKS) 5-11	Kuikkulankenttä/ TYS (MKS) 5-12
			Uhrimäki (MKS) 5-10		Vesilaitoksen tontti 5-14
6 Runosmäki-Raunistula					
Hellas (MKS) 6-1	Kärsämäen urheilupuisto 6-2	Runosmäen kylätalo 6-4	Raunistulan pyörätie ja silta (MKS) 6-5	Liljalaakson kauppahanke (MKS) 6-6	
	Tiemestari (MKS) 6-3				
7 Länsikeskus					
Raunintie (MKS) 7-1	Työmiehenpuisto 7-2	Kastun koulu 7-3	Nuppulantie 40 (MKS) 7-6	Oikotien ympäristö (MKS) 7-7	Länsikeskuksen kehittäminen/Galleria 7-8
	Yrjänänaukio/ Pohjo-lan puutaloalue 7-4	Pitkämäen liikekeskus (MKS) 7-5	Yhdistie Myllyyn (Raisio) 7-12		Pitkämäenkatu (MKS) 7-9
		Teerikaripuisto/ Ylispääntie 7-11			Postikeskuksen alue (MKS) 7-10
8 Pansio-Perno					
	Artukaisten kampus (MKS) 8-1	Pernon koulu 8-3			Ojaranta–Jyrkkälä 8-5
	Upalingontie (MKS) 8-2				
9 Maaria-Paattinen					
	Koskennurmi (MKS) 9-3	Jäkärilän Kaila 9-4	Jäkärilä/ Arkeologin-katu, Merovinkinkatu 9-?	Metsämäen ravirata 9-6	Kauppakeskus Celsi-us 9-7
		Paattinen/ Isoisten-kadun jatke 9-5			Pihlajamäki 9-8
					Vahdontien liiketontti 9-9

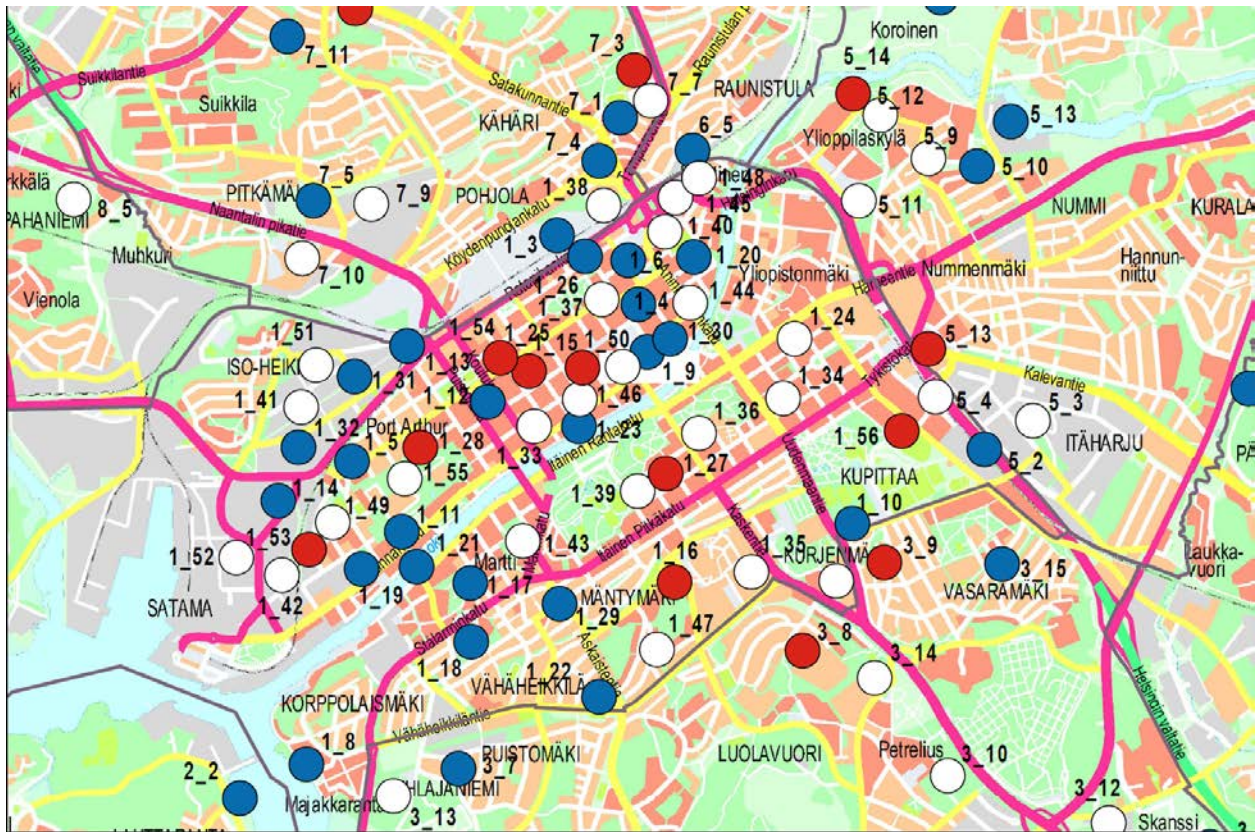
Taulukossa maankäytön strategiset hankkeet on varustettu *:llä. Hankkeiden kohdalla olevat numerot viittaavat alla oleviin karttoihin.

ASEMAKAAVOITUSOHJELMA 2016-2019

Merkitään selte:

- asemakaavoitus vireillä
- asemakaavoitus käynnissä 2016
- asemakaavoitus käynnissä 2017

Asemakaavoitusohjelma - taloussuunnitelmakauden jälkeen käynnistettävät asemakaavat:

Ohjelmakauden ulkopuolella	
31 kpl	
KESKUSTAN KEHITTÄMINEN	
	Hansakortteli
	Hämähäkkitorntti
	Kupittaa siirtolapuutarha
	Linnankatu 55
	Mars-kortteli/ poliisilaitos
	Nunna -kortteli
	Tavara-aseman alue
KAMPUS TIEDEPUISTO	
	Itäharjun jatkokorttelit
LINNAKAUPUNKI	
	Isoheikkiläntie 4-8
SKANSSI	-
LOGICITY	
	Niittykulmatien ympäristö
	Suihkarientien ympäristö
HALISTENVÄYLÄ	-
MUUT PALVELUALUEITTAIN	
2 Saaret	
	Ruissalon telakka
	Hirvensalon pohjoisranta
	Moikoisten keskusta
	Höyttinen
	Satava itäosa
3 Skanssi - Uittamo	
	AMI -kampus (Peltola)
4 Varissuo-Lauste	
	Itäkeskus
5 Nummi-Halinen	
	Jätteenpolttolaitos /vanha

	Ohikulkutien rinnakkaistie/ Hiisi
	TYS
	Raudikkokatu
6 Runosmäki-Raunistula	
	Fingrid/ johtokadut
7 Länsikeskus	
	Juhannuskukkulan koulutalo
	Liinahaankatu 28-32
	Satakunnantie Paalupaikka - Vakka-Suomentie
8 Pansio-Perno	
	Artukaisten paloasema
	Ankkurikylä
	Puolustusvoimat
9 Maaria-Paattinen	
	Maaria - Ilmarinen/ pientalot
	Messinkikatu itä

5.1 Henkilöstön työhyvinvointi (kh)

Henkilöstöohjelman painopistealue	Alatavoite	TA 2016
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia	Toimintaedellytykset ovat laadukasta työtä tukevat: resurssien riittävyys sekä työympäristön soveltuvuus työhön ovat kunnossa	Kunta10: Työpaineita paljon, työn hallintaa vähän (kyllä %), pienempi kuin 2015. Työpaikalla tehty riskien ja vaarojen analyysi, vähintään 95 % työpaikoista.
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Kriittinen osaaminen on määritelty ja osaaminen on riittävällä tasolla	Osaamiskartoitus laadittu SAP-järjestelmään, vakansseista 60 % tehty.
Turku on vetovoimainen työnantaja	Paremmen johtamisen kokonaisuus edistää Turun kaupungin työpaikkojen vetovoimaisuutta	Kunta10: esimiestuki, kohtelun oikeudenmukaisuus, tulokset parantuneet edellisestä mittauksesta (2015).

- kerrostalot (AK) - elinkeinotontit								
Asemakaavapäätösten pitävyys, % (ratkaisujen lkm)	1 vuosi	100 % (5 kpl)	86 % (7 kpl)					
Asukastiheys (asukkaita/maa-km ²)	1 vuosi		748					
Asunnot								
- lukumäärä, yhteensä	1 vuosi	109.342						
- pientaloissa, %		25,6						
- kerrostaloissa, %		72,8						
Asuntokuntia omistusasunnoissa, %	1 vuosi		51,1					
Asemakaavojen sijoittuminen jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeille (SYKE:n urban zone vyöhykkeet)	1 vuosi							
Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus kaikista liikkumismuodoista	5 vuotta							
Suomalaisten kokonaismielikuvat kaupungeista asuinpaikkoina (Taloustutkimuksen säännönmukaisesti tekemä)								
Muuttohalukkuus (taloustutkimuksen säännönmukaisesti tekemä)								
Muuttovoitto / -tappio	1 vuosi		850					
Kasvihuonepäästöjen määrä	1 vuosi	1147,2	1071,5	vähenee		vähenee		
Hengitettävien hiukkasten vrk-raja-arvojen ylityspäivät	1 vuosi	8	0					
Palvelun saatavuus ja kattavuus	Seuranta-	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asemakaavoitettu alue, km ²	1 vuosi	97,3	97,5					
Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen (%)	1 vuosi	60 %	60 %	60 %				
Palvelun tuottavuus ja tehokkuus	Seuranta-	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ympäristötoimialan kustannus €/asukas (kaavoitus, liikenne- ja katusuunnittelu, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto) (pl. seudullinen joukkoliikenne)	1 vuosi	40,69	40,61					
Ulkoinen rahoitus ympäristönsuojelun tutkimus- ja kehittämistoimintaan	1 vuosi	260.000	122.300					

6.1.3. Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Tunnusluku								
Kysyntä/ tarve	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Joukkoliikenteen kulkutapa- osuus	harvem- min kuin 1 vuosi							
Volyyymi	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät - kaupunkiseutu (sis. Turku) - Turku sisäinen (milj. mat- kaa)		- 21	22,1 20,0					
Seudullisen joukkoliikenteen liikenteen osto M€ - koko seutu - Turun sisäinen liikenne		- 36,2	39,9 36,0					
Seudullisen joukkoliikenteen lipputulot M€ - koko seutu - Turun sisäiset linjat ja tuotot		- 20,4	23,7 21,3					
Laatu- ja vaikuttavuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Seudullisen joukkoliikenteen asiakastytyväisyys - koko seutu		3,9	4,2					
Palvelun saatavuus ja kat- tavuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Joukkoliikenteen matkusta- jamäärä/asukas, Turku (stra- tegian mittari)		116	111					
Palvelun tuottavuus ja tehokkuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Seudullisen joukkoliikenteen kustannus - kustannukset / asukas (ko- ko seutu) - kustannukset / asukas (Tur- ku)		-	95					
Joukkoliikenteen ostoliiken- teen kustannus, keskiarvo, e/ajotunti, kaupunkiseutu (30.6.2014 saakka vain Tur- ku)		62,1	61,5					

6.1.4. Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Tunnusluku								
Kysyntä/ tarve	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Materiaalikierrätyksen osuus (%) yhdyskuntajätteestä	1 vuosi	35 %	36 %					
Energiahyödyntämisen osuus (%) yhdyskuntajätteestä	1 vuosi	63 %	62 %					
Kaatopaikkasijoituksen osuus (%) yhdyskuntajätteestä	1 vuosi	2 %	2 %					
Volyymi	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Yhdyskuntajätteen kokonaisuus (tn/vuosi)	1 vuosi	95 000	97 000					
Laatu- ja vaikuttavuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
-								
Palvelun saatavuus ja kattavuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
-								
Palvelun tuottavuus ja tehokkuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jätehuollon kustannus €/asukas - viranomaisalue	1 vuosi	56,7 €	57,7 €					

7.1 Muut kaupunkitason ohjausasiakirjat (kh)

Ohjausasiakirja	Ohjaustieto
Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma	Tavoitteet ja toimintapolitiikka rakennetun ympäristön laadun parantamiseksi
Itämerihaasteen toimenpideohjelma	Ohjaa ja koordinoi Turun kaupungin Itämeritoimenpiteitä vuosina 2014-2018
Kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma	Kuntien maanhankinta, maankäyttösopimusten periaatteet, tontinluovutus, asemakaavojen toteutumisen edistäminen, haja-asutusalueelle rakentaminen, asuntotuotannon määrälliset ja laadulliset tavoitteet vuoteen 2025 asti
Maakuntakaava	Turun kaupunkiseudun maankäyttö ja kehittäminen
Maakuntastrategia	Maakunnan kehittämisen pitkän aikavälin hankkeet
Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimus 2012 - 2015	Kuntien ja valtion yhteinen tahtotila ja toimenpiteet rakennemallin toteuttamiseksi
Meluntorjunnan toimintasuunnitelma	Sisältää pitkän ajan suunnitelman melun aiheuttamien haittojen vähentämiseksi sekä ehdotukset keskeisimmistä meluntorjuntatoimista lähivuosille
Rakennusperintöohjelma	Linjaus rakennetun ympäristön vaalimisen ja rakennussuojelun periaatteista, joita sovelletaan ohjeellisena rakennettua ympäristöä koskevissa suunnitelmissa, toimenpiteissä ja päätöksissä
Runkobussilinjaston kehittämisohjelma vuosille 2012 - 2020	Kehittämissuunnitelma
Sopimus seudullisesta joukkoliikenteestä	Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Sopimus yhteisestä jätehuoltolautakunnasta	Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta
Tilahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohje	KILA Investointiohjelma ja sen tarvitsemat YTO palvelut
Turun kaupungin kaavoitus- ja toimenpideohjelma rakennemallin toteuttamiseksi	Kaavoitusohjelma ja valmiiden asemakaavojen varanto, arvio rakentuvista asunnoista ja asukkaiden määrästä, arviot rakentuvista työpaikka-alueista vuosille 2015–2018, suunta-antavana vuoteen 2025 asti
Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035	Kaupunkiseudun kilpailukyvyyn ja vetovoiman edistäminen, väestö- ja työpaikkatavoitteet ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen vuoteen 2035 asti
Turun seudun rakennemallialueen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035	Seudun liikennejärjestelmän kehittämisen suuntaviivat, pääteemat ja toimenpiteet
Vesihuollon kehittämissuunnitelma	Sisältää alueet, jotka on tarkoitus saattaa vesihuoltolaitoksen vesijohto- ja viemäriverkoston piiriin
Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma	Suunnitelman perusteella toteutetaan vuosittaista ympäristönsuojelulain, vesilain, jätelain ym. ympäristölakien valvontaa toimialalla
Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2015 - 2019	Ohjelman perusteella laaditaan vuosittain ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma